

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સિવિલ રિવિઝન એપ્લિકેશન નં. ૩૪૦/૨૦૨૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જે. સી. દોશી

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર?	હા	ના

=====

વાળંદ શનાભાઈ પરસોત્તમભાઈ અને અન્ય

વિરુદ્ધ

નવીનભાઈ ગોવિંદભાઈ વાળંદ (નાઈ) અને અન્ય

=====

હાજરી:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧,૧૦,૧૧,૨,૩,૪,૫,૬,૭,૮,૯ વતી શ્રી મહેશ ભાવસાર
(૧૭૮૧)

અરજદાર(ઓ) નં. ૧,૧૦,૧૧,૨,૩,૪,૫,૬,૭,૮,૯ વતી શ્રી પવન પી.
વ્યાસ (૧૧૦૫૭)

અરજદાર(ઓ) નં. ૧,૧૦,૧૧,૨,૩,૪,૫,૬,૭,૮,૯ વતી શ્રીમતી એચ.એમ.
ભાવસાર (૫૩૪૦)

અરજદાર(ઓ) નં. ૧,૧૦,૧૧,૨,૩,૪,૫,૬,૭,૮,૯ વતી સોનલ જે. ભાવસાર
(૭૩૯૯)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧,૨,૩,૪,૬,૭ વતી શ્રી પ્રતીક વાય. જસાણી (૫૩૨૫)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૫ માટે નોટિસ બજાવેલ છે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જે. સી. દોશી

તારીખ: ૨૬/૦૨/૨૦૨૬

ચુકાદો

૧. રેગ્યુલર સિવિલ સૂટ નં. ૨/૨૦૨૧ માં આંક ૨૭ ની નીચે પસાર કરવામાં આવેલ હુકમ, જેના દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૧ થી ૧૧ દ્વારા ધ કોડ ઓફ સિવિલ પ્રોસિજર (ટૂંકમાં "સદર કોડ") ના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ પ્લેઈન્ટ રદ કરવાની માંગણી કરતી અરજી રદ કરવામાં આવી હતી, તે હાલની રિવિઝન એપ્લિકેશનમાં પડકારવામાં આવેલ છે.

૨. રેકૉર્ડ પરથી જે હકીકતો સામે આવી છે તે એ છે કે ફરિયાદીઓએ ૭મા એડિશનલ સિનિયર સિવિલ જજ, ગાંધીનગર સમક્ષ રેગ્યુલર સિવિલ સૂટ નં. ૨/૨૦૨૧ દાખલ કરીને ઘોષણા અને કાયમી મનાઈદુકમ, નિષેધાત્મક મનાઈદુકમ સહિતની રાહતો માંગી છે. ફરિયાદીઓનો કેસ છે કે ફરિયાદી નં. ૭ એ મૃત ગોવિંદભાઈ મણીલાલ વાલંદની પુત્રી છે અને બાકીના ફરિયાદીઓ પણ મૃત ગોવિંદભાઈ મણીલાલ વાલંદના વારસદારો અને કાયદેસરના પ્રતિનિધિઓ છે. આ દાવો મૌજે ઉવારસદ ગામ, જિલ્લો અને સબ-જિલ્લો ગાંધીનગર ખાતે આવેલ સર્વે નં. ૧૯૫૩ (જૂના બ્લોક/સર્વે નં. ૯૭૭) ખાતા નં. ૬૩૫, ૭૭૯૦ ચોરસ મીટરના માપની જમીન પર માલિકી હકનો દાવો કરીને દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. કાયમી તેમજ નિષેધાત્મક મનાઈદુકમની રાહત પણ એ કારણોસર માંગવામાં આવી છે કે સદર જમીનની માલિકી અને કબજો ગોવિંદભાઈ મણીલાલ વાલંદ પાસે હતો.

૨.૧ ફરિયાદીઓનો વધુમાં કેસ છે કે સદર જમીન મર્યાદિત કાર્યકાળની હતી અને તેથી ટેનન્સી એક્ટની કલમ ૩૨(પી) હેઠળ ટેનન્સી કેસ નં. ૩૨(પી)/૧૧૯/૧૯૬૮ માં એએલટી અને મામલતદાર સમક્ષ કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. સદર કાર્યવાહીમાં, એએલટી અને મામલતદારે છોટાભાઈ નારણભાઈને સદર જમીનના ભાડૂત તરીકે અને ગોવિંદભાઈ મણીલાલને

જમીનદાર તરીકે જાહેર કર્યા હતા. વધુમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે સદર ભાડૂત, છોટાભાઈ નારણભાઈ, જમીન ખેડવા તૈયાર ન હતા અને તેથી તેમણે વિનંતી કરી હતી કે તેમનું નામ ભાડૂત તરીકે રદ કરવામાં આવે અને જમીન વ્યક્તિગત ખેતી માટે જમીનદારને પરત કરવામાં આવે. ત્યારબાદ, એએલટી અને મામલતદારે, ૩૦/૦૮/૧૯૬૮ ના હુકમ દ્વારા, સદર જમીન વ્યક્તિગત ખેતીના હેતુ માટે ગોવિંદભાઈ મણીલાલ વાલંદને પરત કરી હતી અને તે મુજબ મહેસૂલી એન્ટ્રીનું મ્યુટેશન કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. ફરિયાદીઓનો વધુમાં કેસ છે કે મહેસૂલી એન્ટ્રી નં. ૬૨૧૦ દ્વારા એન્ટ્રી મ્યુટેટ કરતી વખતે, અજાણતા થયેલી ભૂલને કારણે સદર જમીનના ધારક તરીકે ગોવિંદભાઈ મણીલાલને બદલે ગોવિંદભાઈ કાશીભાઈનું નામ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું.

૨.૨ aforesaid કથનોના આધારે, ફરિયાદીઓએ કોર્ટનો આશરો લીધો છે કે તેમને સદર જમીનના માલિક તરીકે જાહેર કરવામાં આવે એ આધાર પર કે તેમણે મૃત ગોવિંદભાઈ મણીલાલ પાસેથી તે વારસામાં મેળવી છે. સદર જમીનમાં પ્રતિવાદીઓને કોઈ અધિકાર, માલિકી હક અથવા હિત નથી તેવો પણ વધુ એક ઘોષણાનો દાવો માંગવામાં આવ્યો છે. ફરિયાદીઓએ મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં તેમના નામ મ્યુટેટ કરવા માટે મહેસૂલી સત્તાધિકારીને નિર્દેશ આપવા માટે પણ અરજ કરેલ છે. કાયમી મનાઈહુકમની પરિણામી રાહત પણ માંગવામાં આવી છે જે પ્રતિવાદીઓને સદર જમીન પર ફરિયાદીઓના કબજામાં દખલ કરતા અટકાવવા

માટે અને મહેસૂલી એન્ટ્રીઓમાં તેમના નામ દેખાવાના લાભ લઈને સદર જમીનનું હસ્તાંતરણ કરવા અથવા અન્યથા વ્યવહાર કરવાથી પ્રતિવાદીઓને અટકાવવા માટે માંગવામાં આવી છે. દાવો કાર્યવાહી દરમિયાન, પ્રતિવાદીઓએ સદર કોડના ઓડ ૨ ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ પ્લેઈન્ટ રદ કરવાની માંગણી કરતી આંક ૨૭ પર અરજી દાખલ કરી હતી. જો કે, સદર વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે, ૧૩/૦૭/૨૦૨૩ ના હુકમ દ્વારા, સદર અરજી રદ કરી હતી. સદર હુકમથી વ્યથિત થઈને, હાલની રિવિઝન એપ્લિકેશન દાખલ કરવામાં આવી છે.

૩. રિવિઝનિસ્ટ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી મહેશ ભાવસારે વાદગ્રસ્ત હુકમને એ કારણોસર પડકાર્યો છે કે સદર વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે પ્લેઈન્ટ રદ કરવાની માંગણી કરતી પ્રતિવાદીઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી રદ કરવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે. સંબંધિત તારીખો અને ઘટનાઓ દ્વારા કોર્ટને માર્ગદર્શન આપતા, વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભાવસારે રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદીઓના પોતાના જણાવ્યા મુજબ, ૧૯૬૮ ના વર્ષમાં ગોવિંદભાઈ મણીલાલને બદલે ગોવિંદભાઈ કાશીભાઈનું નામ મ્યુટેટ કરવામાં આવ્યું હતું. સદર એન્ટ્રી વિશે જાણતા હોવા છતાં, ફરિયાદીઓએ માત્ર ૨૦૨૧ ના વર્ષમાં દાવો દાખલ કર્યો છે અને આમ દાવો દાખલ કરવામાં મોટો વિલંબ થયો છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરશે કે ફરિયાદીઓએ પોતાને સદર મિલકતના માલિક તરીકે જાહેર કરવાની ઘોષણાની રાહત માંગી છે અને તેથી ધ લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩

ની અનુચ્છેદ ૫૮ લાગુ થશે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભાવસાર મુજબ, અનુચ્છેદ ૫૮ જોગવાઈ કરે છે કે મર્યાદાનો સમયગાળો ત્યારે શરૂ થાય છે જ્યારે "દાવો કરવાનો અધિકાર પ્રથમ વખત ઉદભવે છે". તેઓ રજૂઆત કરશે કે એકવાર દાવો કરવાનો અધિકાર પ્રથમ વખત ઉદભવે, પછીની ઘટનાઓ દાવો કરવાના નવા કારણને જન્મ આપશે નહીં.

૩.૧ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભાવસાર વધુમાં રજૂઆત કરશે કે હાલના કેસમાં, વારસાના આધારે વિવાદિત જમીન અંગેની મહેસૂલી એન્ટ્રી પ્રથમ વખત ૧૯૯૨ ના વર્ષમાં કરવામાં આવી હતી અને તે તારીખે ફરિયાદીઓને જાણ હતી કે સદર જમીન અંગેની એન્ટ્રી તેમના નામે મ્યુટેટ કરવામાં આવી નથી. ત્યારબાદ, સદર જમીન અંગે ૨૦૦૮ અને ૨૦૧૩ ના વર્ષોમાં અન્ય કેટલીક મહેસૂલી એન્ટ્રીઓ પણ મ્યુટેટ કરવામાં આવી હતી. તેમ છતાં, ફરિયાદીઓએ માત્ર ૨૦૨૧ ના વર્ષમાં દાવો દાખલ કર્યો છે અને તેથી દાવો મર્યાદા દ્વારા નિરાશાજનક રીતે બાધિત છે. તેઓ રજૂઆત કરશે કે પ્લેઈન્ટમાં દર્શાવ્યા મુજબ દાવો કરવાના કારણ પરથી, તે સ્પષ્ટપણે જણાય છે કે દાવો ભ્રામક છે અને મર્યાદા દ્વારા બાધિત છે.

૩.૨ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભાવસાર વધુમાં રજૂઆત કરશે કે પ્લેઈન્ટ સાથે રજૂ કરાયેલ એનેક્સર પોતે દર્શાવે છે કે ફરિયાદીઓ દ્વારા માંગવામાં આવેલી અરજો

નિરાશાજનક રીતે સમયમર્યાદા બહાર છે. તેમના મતે, દાવો કરવાના કાલ્પનિક કારણો બનાવીને, ફરિયાદીઓએ હાલનો દાવો દાખલ કર્યો છે. તેઓ રજૂઆત કરશે કે દાવો કાયદાની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગ સિવાય બીજું કંઈ નથી અને સદર દાવો કરવાના કારણનું ફરિયાદીઓની તરફેણમાં હુકમનામામાં પરિણમવાની કોઈ શક્યતા નથી. તેથી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે નીચેની કોર્ટે સદર કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ ની જોગવાઈઓને યોગ્ય રીતે સમજવામાં સ્પષ્ટ ભૂલ કરી છે. aforesaid કારણોસર, વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભાવસારે હાલની રિવિઝન એપિલિકેશન મંજૂર કરવા અને પ્લેઈન્ટ રદ કરવા માટેની અરજી રદ કરતો સદર વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત હુકમ રદ કરવા અને બાજુ પર રાખવા અને પરિણામે પ્લેઈન્ટ રદ કરવા અરજ કરેલ છે. તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભાવસારે નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે:

૧. દહીબેન વિરુદ્ધ અરવિંદભાઈ કલ્યાણજી ભાનુશાલી, એઆઈઆર ૨૦૨૦ સુપ્રીમ કોર્ટ ૩૩૧૦ માં નોંધાયેલ;
૨. જમન શામજી ફડદુ વિરુદ્ધ સાદિક મહમદ સિદ્દીક અને અન્ય, ૨૦૨૩ (૩) જીએલએચ ૪૪૧ માં નોંધાયેલ;
૩. ટી. અરિવંદનદમ વિરુદ્ધ ટી.વી. સત્યપાલ અને અન્ય, (૧૯૭૭) ૪ એસ.સી.સી. ૪૬૭ માં નોંધાયેલ;
૪. રાઘવેન્દ્ર શરણ સિંહ વિરુદ્ધ રામ પ્રસન્ન સિંહ (મૃત) વારસદારો દ્વારા,

(૨૦૨૦) ૧૬ એસ.સી.સી. ૬૦૧.

જ. મૂળ ફરિયાદીઓ – સામેના પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિજ્ઞાન વકીલ શ્રી પ્રતીક જસાણીએ પ્લેઈન્ટમાં માંગવામાં આવેલી રાહતો દ્વારા આ કોર્ટને માર્ગદર્શન આપ્યું છે અને રજૂઆત કરી છે કે ફરિયાદી, સદર જમીનની માલિકીનો દાવો કરવા ઉપરાંત, સદર જમીન પર તેમના કબજાના રક્ષણ માટે પણ અરજ કરેલ છે. તેઓ રજૂઆત કરશે કે ફરિયાદીઓએ પ્લેઈન્ટમાં ખાસ કરીને દલીલ કરી છે કે તેઓ સદર જમીનના કબજામાં છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરશે કે જો કોઈ રાહત સદર સિવિલ કોર્ટ સમક્ષ ટકી શકે તેમ ન હોય, તો પણ પ્લેઈન્ટ સંપૂર્ણપણે રદ કરી શકાય નહીં. તેઓ રજૂઆત કરશે કે જો એવું માની લઈએ કે ઘોષણાની રાહત ફરિયાદીઓને ઉપલબ્ધ નથી, તો પણ પ્લેઈન્ટ રદ કરી શકાય નહીં કારણ કે ફરિયાદીએ કબજાના રક્ષણ માટે પણ રાહત માંગી છે. તેથી, તેઓ રજૂઆત કરે છે કે હાલના રિવિઝનિસ્ટ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી અરજ પાયાવિહોણી છે.

જ.૧ તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, તેમણે નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે:

૧. ગીતાબેન પત્ની શાંતિલાલ કાનજીભાઈ વિરુદ્ધ નાનાલાલ બિહારીલાલ બોરીવાલ, ૨૦૨૫(૦) એઆઈજેઈએલ-એચસી ૨૫૧૦૯ માં નોંધાયેલ;

૨. એન. થજુદ્દીન વિરુદ્ધ તમિલનાડુ ખાદી એન્ડ વિલેજ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ બોર્ડ,
૨૦૨૪(૦) એઆઈજેઈએલ-એસસી ૭૪૧૬૫ માં નોંધાયેલ;
૩. મોહમ્મદ અલી સરાફ અલી વિરુદ્ધ જસાભાઈ લાખાભાઈ ભરવાડ,
૨૦૧૮(૦) એઆઈજેઈએલ-એસસી ૨૩૯૨૪ માં નોંધાયેલ; અને
૪. સેજલ ગ્લાસ લિમિટેડ વિરુદ્ધ નવિલન મર્યન્ટ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ,
(૨૦૧૮) ૧૧ એસ.સી.સી. ૭૮૦ માં નોંધાયેલ.
ઉપરની રજૂઆતો પર, તેમણે હાલની રિવિઝન એપ્લિકેશન નામંજૂર કરવા માટે
અરજ કરી છે.

૫. બંને બાજુના વિદ્વાન વકીલોની પ્રતિસ્પર્ધા રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લેતા,
શરૂઆતમાં, તે જણાવવું જરૂરી છે કે પ્લેઈન્ટ ત્યારે જ ખતેલ પહોંચાડી શકાય
જ્યારે તે દાવો કરવાના કારણનો ખુલાસો કરતી ન હોય અથવા જો દાવો કરવાના
કારણ પર રોક લગાવવામાં આવી હોય પરંતુ તે વાસ્તવિક કારણ કરતા ઘણું દૂર
હોય અને ફરિયાદીઓની તરફેણમાં હુકમનામું દોરવામાં સક્ષમ ન હોય અથવા
જ્યારે પ્લેઈન્ટમાં કરવામાં આવેલ નિવેદન દર્શાવે છે કે દાવો કોઈપણ કાયદા
દ્વારા બાધિત છે. તે નિર્ધારિત કાયદો છે કે પ્લેઈન્ટને આંશિક રીતે રદ કરી શકાય
નહીં. જો પ્લેઈન્ટનો કોઈપણ ભાગ ટકી શકે તેમ હોય, તો કોર્ટ પ્લેઈન્ટને
શરૂઆતમાં જ રદ કરી શકે નહીં. સેજલ ગ્લાસ લિમિટેડ (ઉપર મુજબ) ના
કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે, પ્લેઈન્ટને આંશિક રીતે રદ કરી શકાય કે

કેમ તે મુદ્દા પર વ્યવહાર કરતી વખતે, સ્પષ્ટપણે ઠેરવ્યું છે કે પ્લેઈન્ટ દાવો કરવાના કારણનો ખુલાસો કરે છે કે કેમ અથવા દાવો કાયદા દ્વારા બાધિત છે કે કેમ તે નિર્ધારિત કરવા માટે સમગ્ર પ્લેઈન્ટ વાંચવી આવશ્યક છે. તેના અભાવમાં, કોર્ટ સદર કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ અરજીનો નિકાલ કરતી વખતે પ્લેઈન્ટને આંશિક રીતે રદ કરી શકતી નથી. આ કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચે, મોહમ્મદ અલી સરાફ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં સમાન મુદ્દા સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે, પેરા ૧૩, ૧૬ અને ૧૭ માં ઠેરવ્યું હતું, જે નીચે મુજબ છે:-

"૧૩. સદર કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ, પ્લેઈન્ટ રદ કરી શકાય છે જો તે દાવો કરવાના કોઈપણ કારણનો ખુલાસો કરતી ન હોય અથવા તેમાં માંગવામાં આવેલી રાહતનું ઓછું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું હોય અને ફરિયાદી કોર્ટના હુકમ છતાં મૂલ્યાંકનમાં સુધારો કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યો હોય અથવા પ્લેઈન્ટ અપૂરતી સ્ટેમ્પવાળા કાગળો પર ટાઈપ કરવામાં આવી હોય અથવા દાવો મર્યાદા દ્વારા બાધિત હોય અથવા જ્યાં તે નકલમાં દાખલ કરવામાં આવી ન હોય અથવા જ્યાં ફરિયાદી રૂલ ૮ ની જોગવાઈઓનું પાલન કરવામાં નિષ્ફળ રહે. આ જોગવાઈનું વિવિધ અદાલતો અને સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા અનેક કેસોમાં અર્થઘટન કરવામાં આવ્યું છે.

૧૩.૧ અહીં યાદ રાખવું મહત્વપૂર્ણ છે કે જોગવાઈ "પ્લેઈન્ટ" નો સંદર્ભ આપે છે જેનો અર્થ પ્લેઈન્ટ સંપૂર્ણપણે છે. હાલના કેસમાં, તે નોંધવું સુસંગત છે કે શું

પ્લેઈન્ટ દાવો કરવાના કોઈપણ કારણનો ખુલાસો કરે છે અથવા અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી છે તેમ નજીવી રીતે દાખલ કરવામાં આવી છે.

૧૬. તેથી, મૂળભૂત રીતે જેની અરજ કરવામાં આવી હતી તે એ હતી કે ફરિયાદીના કબજાનું રક્ષણ કરવામાં આવે. પ્લેઈન્ટના પેરા નં. ૧૯(૩) માં માંગ્યા મુજબ આવી રાહતનો દાવો કરવામાં, પ્લેઈન્ટમાં કરવામાં આવેલી દલીલો સમગ્રપણે વાંચવી આવશ્યક છે અને જો ફરિયાદી પ્લેઈન્ટના પેરા નં. ૧૯(૧) અને ૧૯(૨) માં માંગ્યા મુજબ રાહતો મેળવવા માટે હકદાર ન હોય, તો પણ તે ફરિયાદીનો કેસ હતો કે ૨૮/૧૦/૨૦૧૩ ના વેચાણ દસ્તાવેજને આધારે પ્રતિવાદી નં. ૪ થી ૧૭ નો કબજો ગેરકાયદેસર જાહેર કરવામાં આવે. તેથી, પ્લેઈન્ટ અને તેમાં કરવામાં આવેલી દલીલોના સંબંધમાં અરજો વાંચતા તે સ્પષ્ટ છે કે તે કહી શકાય નહીં કે દાવો સંપૂર્ણપણે હેરાન કરનારો અથવા નજીવો છે અને તેથી દાવો કરવાના કારણનો ખુલાસો કરતો નથી.

૧૭. સેજલ ગ્લાસ (ઉપર મુજબ) માં નિર્ધારિત ગુણોત્તરને ધ્યાનમાં લેતા પણ, દેખીતી રીતે ટ્રાયલ કોર્ટને એવું ઠેરવવા માટે દોષિત ગણી શકાય નહીં કે પ્લેઈન્ટ આંશિક રીતે રદ કરી શકાય નહીં. તેવી જ રીતે સોપાન સુખદેવ સાબલે (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠેરવ્યું છે કે:

"૧૧. આઈ.ટી.સી. લિમિટેડ વિરુદ્ધ ડેટ્સ રિકવરી એપિલેટ ટ્રિબ્યુનલમાં ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે સદર કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ દાખલ કરવામાં

આવેલી અરજ સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે જે મૂળભૂત પ્રશ્નનો નિર્ણય લેવાનો છે તે એ છે કે શું પ્લેઈન્ટમાં દાવો કરવાના વાસ્તવિક કારણો દર્શાવવામાં આવ્યા છે અથવા સદર કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ માંથી બહાર આવવા માટે સંપૂર્ણપણે ભ્રામક બાબતો જણાવવામાં આવી છે.

૧૨. ટ્રાયલ કોર્ટે યાદ રાખવું જોઈએ કે જો પ્લેઈન્ટના અર્થપૂર્ણ અને ઔપચારિક નહીં પણ વાંચન પર તે સ્પષ્ટપણે હેરાન કરનારો અને ગુણહીન હોય, દાવો કરવાના સ્પષ્ટ અધિકારનો ખુલાસો ન કરતો હોય, તો તેણે સદર કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ અને ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે તેમાં ઉદ્દેખિત આધાર પૂર્ણ થાય છે. જો હોશિયાર ડ્રાફ્ટિંગે દાવો કરવાના કારણનો ભ્રમ ઉભો કર્યો હોય, તો તેને પ્રથમ સુનાવણીમાં સદર કોડના ઓર્ડર ૧૦ હેઠળ પક્ષને શોધખોળ કરીને કાપી નાખવો જોઈએ (જુઓ ટી.અરિવંદનદમ વિરુદ્ધ ટી.વી. સત્યપાલ).

૧૩. તે નિર્ધારિત કાયદો છે કે કોઈપણ ચોક્કસ દલીલ ધ્યાનમાં લેવાની નથી, અને સમગ્ર પ્લેઈન્ટ વાંચવી આવશ્યક છે. રૂપ લાલ સાથી વિરુદ્ધ નછત્તર સિંહ ગિલમાં આ કોર્ટ દ્વારા અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું તેમ પ્લેઈન્ટનો માત્ર એક ભાગ રદ કરી શકાતો નથી અને જો દાવો કરવાના કોઈ કારણનો ખુલાસો ન થાય, તો સમગ્ર પ્લેઈન્ટ રદ કરવી આવશ્યક છે.

૧૪. XXXXX XXXXX XXXXX

૧૫. પ્લેઈન્ટમાં વિવિધ ફકરાઓની ભાષાનું કોઈ વિભાજન, વિરુદ્ધે, ન,

પૃથ્થકરણ અને ઉલટફેર કરી શકાતું નથી. જો આવી પ્રક્રિયા અપનાવવામાં આવે તો તે અર્થઘટનના મૂળભૂત સિદ્ધાંતની વિરુદ્ધ જશે, જેના મુજબ વાસ્તવિક મહત્વ જાણવા માટે દલીલ સમગ્રપણે વાંચવી આવશ્યક છે. એક વાક્ય અથવા ફકરો કાઢીને અને તેને સંદર્ભની બહાર અલગ રીતે વાંચવાની છૂટ નથી. જોકે તે પદાર્થ છે અને માત્ર સ્વરૂપ નથી જે જોવાની જરૂર છે, દલીલ જેમ છે તેમ શબ્દો ઉમેર્યા કે બાદ કર્યા વિના અથવા તેના સ્પષ્ટ વ્યાકરણીય અર્થમાં ફેરફાર કર્યા વિના અર્થઘટન કરવી આવશ્યક છે. સંબંધિત પક્ષનો ઈરાદો પ્રાથમિક રીતે સમગ્રપણે લેવામાં આવેલી તેમની દલીલોના સંદર્ભ અને શરતોમાંથી મેળવવાનો છે. તે જ સમયે તે ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે ન્યાયને હેરસ્પિલ્ટિંગ ટેકનિકાલિટી પર હરાવવા માટે કોઈ પાંડિત્યપૂર્ણ અભિગમ અપનાવવો જોઈએ નહીં."

૬. હાલના કેસમાં, રિવિઝનિસ્ટોએ એ કારણોસર પ્લેઈન્ટ પર હુમલો કર્યો છે કે પ્રથમ, ફરિયાદીઓએ મર્યાદાના નિર્ધારિત સમયગાળાની અંદર ઘોષણા માટેની રાહત માંગી નથી, અને બીજું, ફરિયાદીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલ દાવો કરવાના કારણો ભ્રામક છે અને માત્ર દાવો મર્યાદાના સમયગાળાની અંદર લાવવા માટે બનાવવામાં આવ્યા છે. ફરિયાદીઓએ, પ્લેઈન્ટમાં, એવી દલીલ કરી છે કે એએલટી અને મામલતદારે ગોવિંદલાલ મણીલાલ વાલંદની તરફેણમાં હુકમ પસાર કર્યો હતો જેમાં સદર જમીન તેમના નામે પરત કરવામાં આવી હતી, પરંતુ અજાણતા થયેલી ભૂલ અથવા ભૂલને કારણે, મહેસૂલી એન્ટ્રી ગોવિંદભાઈ

કાશીરામના નામે નોંધવામાં આવી હતી. આ આધારે, ફરિયાદીઓ સદર મિલકત પર માલિકી હકનો દાવો કરે છે. ફરિયાદીઓએ એવી દલીલ કરી છે કે મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં ભૂલ હતી. પ્રતિવાદીઓ, પ્લેઈન્ટ રદ કરવાની માંગણી કરતી વખતે, મહેસૂલી એન્ટ્રીઓ પર ભારે આધાર રાખે છે અને જણાવ્યું છે કે અલગ-અલગ સમયે બહુવિધ મહેસૂલી એન્ટ્રીઓ મ્યુટેટ કરવામાં આવી હતી જે ફરિયાદીઓના ધ્યાનમાં હતી, અને તેથી, ફરિયાદીઓનો ઘોષણા મેળવવાનો અધિકાર ધ લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩ ની અનુચ્છેદ ૫૮ દ્વારા બાધિત છે. તે નોંધવું યોગ્ય છે કે મહેસૂલી એન્ટ્રીઓ ન તો માલિકી હક બનાવે છે કે ન તો તેને સમાપ્ત કરે છે. તેઓ માત્ર રાજકોષીય હેતુઓ માટે જાળવવામાં આવે છે. ફરિયાદીઓએ, માલિકી હકનો દાવો કરવાના હેતુ માટે, એએલટી અને મામલતદાર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ૩૦/૦૮/૧૯૬૮ ના હુકમ પર આધાર રાખ્યો છે. આ તબક્કે, વિજ્ઞાન વકીલ શ્રી ભાવસાર ૩૦/૦૮/૧૯૬૮ ના સદર હુકમનું અસ્તિત્વ નકારવાની સ્થિતિમાં નથી.

૭. aforesaid સંજોગોમાં, શું સદર જમીનની માલિકી ૩૦/૦૮/૧૯૬૮ ના હુકમ બાદ ફરિયાદીઓના પૂર્વજ ગોવિંદલાલ મણીલાલને પરત કરવામાં આવી હતી, અથવા પ્રતિવાદીઓની તરફેણમાં રહેલી મહેસૂલી એન્ટ્રીઓ માલિકી હક સ્થાપિત કરે છે, તે મુદ્દાઓ છે જે ટ્રાયલની માંગ કરે છે. ફરિયાદીઓને માત્ર એ કારણોસર કોર્ટની બહાર ફેંકી શકાય નહીં કે તેમણે ૧૯૬૮, ૧૯૯૨, ૨૦૦૮

અને ૨૦૧૩ ના વર્ષોમાં નોંધાયેલ મહેસૂલી એન્ટ્રીઓને પડકારી નથી. વધુમાં વધુ, ચોક્કસ એન્ટ્રીઓ પછી કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં ફરિયાદીઓની નિષ્ફળતા એસ્ટોપલના સિદ્ધાંતને આકર્ષી શકે છે, પરંતુ તે ફરિયાદીઓના દાવાને નકારશે નહીં કે તેમને ભાડૂત તરીકે જાહેર કરનાર હુકમ દ્વારા તેમને માલિકી હક આપવામાં આવ્યો હતો, જો એમ હોય તો. માલિકી હક સ્થાપિત કરવા માટે મહેસૂલી એન્ટ્રીઓ પોસ્ટ કરવાનું પડકારવું જરૂરી નથી. તે સિવિલ કોર્ટ છે જે માલિકી હક નક્કી કરે છે અને મહેસૂલી સત્તાધિકારીઓ નહીં.

૮. સુનાવણી દરમિયાન, આ કોર્ટે વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભાવસારને ચોક્કસ પ્રશ્ન પૂછ્યો હતો કે પ્રતિવાદીઓ અથવા તેમના પૂર્વજો સદર જમીનની માલિકીનો દાવો કેવી રીતે કરે છે અને શું તેઓ તેમની માલિકી સાબિત કરવા માટે મહેસૂલી એન્ટ્રીઓ સિવાય કોઈ દસ્તાવેજી પુરાવા ધરાવે છે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભાવસાર મહેસૂલી એન્ટ્રીઓ સિવાય આવા કોઈ દસ્તાવેજ દર્શાવી શક્યા નથી.

૯. ફરિયાદીઓ દ્વારા માંગવામાં આવેલી રાહતોની તપાસ કરતા, રાહતોમાંની એક સદર જમીન પર ફરિયાદીઓના કબજાના રક્ષણ માટે છે. પ્લેઈન્ટના પેરા ૭(૪) માં, ફરિયાદીઓએ સદર જમીનના સંબંધમાં મનાઈહુકમ દ્વારા કબજાના રક્ષણ માટે રાહત માંગી છે અને દલીલ કરી છે કે તેઓ લાંબા સમયથી સદર જમીનના કબજામાં છે.

૧૦. aforesaid સંજોગોમાં, પ્લેઈન્ટને શરૂઆતમાં જ રદ કરવાની વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભાવસારની રજૂઆતો સંપૂર્ણપણે ગેરમાર્ગે દોરનારી અને અસ્વીકાર્ય છે. સદર કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ ઉપલબ્ધ ઉપાય એ એક સ્વતંત્ર અને વિશેષ ઉપાય છે, જેમાં કોર્ટને શરૂઆતમાં જ દાવો રદ કરવાની સત્તા છે. જો કે, આવી સત્તા સ્વભાવે સખત છે અને ખૂબ સાવધાની સાથે ઉપયોગમાં લેવી જોઈએ. સદર કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ અરજીને ધ્યાનમાં લેતી વખતે, કોર્ટે નિર્ધારિત કરવાનું છે કે શું પ્લેઈન્ટ દાવો કરવાના કારણનો ખુલાસો કરે છે. આ હેતુ માટે, કોર્ટે પ્લેઈન્ટમાં કરવામાં આવેલા નિવેદનો કાયદાની કોઈ જોગવાઈ દ્વારા બાધિત છે કે કેમ તે જાણવા માટે ફરિયાદીઓ દ્વારા આધારિત દસ્તાવેજો સાથે સમગ્ર પ્લેઈન્ટની તપાસ કરવી આવશ્યક છે. આ હેતુ માટે માત્ર પ્લેઈન્ટ અને તેમાં આધારિત દસ્તાવેજો જ ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે. પ્રતિવાદીઓનો બચાવ આ તબક્કે સંપૂર્ણપણે અપ્રસ્તુત છે. સદર કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટેની કસોટી એ છે કે પ્લેઈન્ટમાં કરવામાં આવેલી દલીલો, આધારિત દસ્તાવેજો સાથે સમગ્રપણે લેવામાં આવે, તે દર્શાવવું આવશ્યક છે કે દાવો કાયદા દ્વારા બાધિત છે અથવા દાવો કરવાના કારણનો ખુલાસો કરતો નથી. પ્લેઈન્ટ રદ કરવા માટે કોર્ટ માટે અલગ વાક્યો અથવા ચોક્કસ રાહતો પસંદ કરવી પરવાનગીપાત્ર નથી. તે પદાર્થ છે અને માત્ર સ્વરૂપ નથી જે જોવાની જરૂર છે. પ્લેઈન્ટ જેમ છે તેમ સમજવી આવશ્યક છે, કોઈપણ

શબ્દો ઉમેર્યા કે બાદ કર્યા વિના, તે નિર્ધારિત કરવા માટે કે તે દાવો કરવાના કારણનો ખુલાસો કરે છે અને શું દાવો કોઈપણ કાયદા દ્વારા બાધિત છે. જો પ્લેઈન્ટ દાવો કરવાના કારણનો ખુલાસો કરે છે જેને નિર્ણયની જરૂર હોય, તો કોર્ટ તેમાં કરવામાં આવેલા દાવાઓ સાચા કે સાચા છે કે કેમ તે નિર્ધારિત કરવા માટે તપાસમાં ઉતરી શકે નહીં. જો કે, જો પ્લેઈન્ટના અર્થપૂર્ણ વાંચન પર એવું જણાય કે દાવો દાવો કરવાનો અધિકાર દર્શાવતો નથી અથવા દાવો કાયદા દ્વારા બાધિત છે, તો કોર્ટ પાસે કેસના ગુણદોષ પર નિર્ણય લીધા વિના પ્લેઈન્ટ રદ કરવા સિવાય કોઈ વિકલ્પ નથી.

હાલના કેસમાં, રિવિઝનિસ્ટો કેસને aforesaid પરિમાણોના દાયરામાં લાવવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે. પ્લેઈન્ટ, તેના ચહેરા પર, પ્રથમ દૃષ્ટિએ દાવો કરવાના કારણનો ખુલાસો કરે છે જેને ટ્રાયલ દ્વારા નિર્ણયની જરૂર છે. આ કોર્ટ એવા વિચારની છે કે બંને પક્ષોને પુરાવા રજૂ કરવાની પરવાનગી આપવી યોગ્ય રહેશે. ઘોષણાની રાહત મુખ્ય રાહતોમાંની એક હોવાથી, તેને શરૂઆતમાં જ પ્લેઈન્ટ રદ કરવા માટે ધ્યાનમાં લેવાથી બાકાત રાખી શકાય નહીં. રિવિઝનિસ્ટો દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલોને સાબિત કરવા માટે કોઈપણ સામગ્રીના અભાવમાં, પ્લેઈન્ટ રદ કરવા માટેનો કેસ બનતો નથી. આમ, આ કોર્ટ, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલા મત સાથે સંમત છે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભાવસાર દ્વારા આધારિત નિર્ણયો તથ્યો પર અલગ પાડી શકાય છે.

૧૧. ઉપરોક્ત કારણોના પગલે, હાલની રિવિઝન એપ્લિકેશન નામંજૂર કરવાને પાત્ર છે અને તે મુજબ નામંજૂર કરવામાં આવે છે. નોટિસ રદ કરવામાં આવે છે. વચગાળાની રાહત, જો કોઈ હોય તો, રદ કરવામાં આવે છે.

(જે. સી. દોશી, ન્યાયમૂર્તિ)

મનોજ

આ હુકમની મૂળ નકલ માનનીય જજ દ્વારા સહી કરવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.